

Veřejnost o odsunu a Benešových dekretech

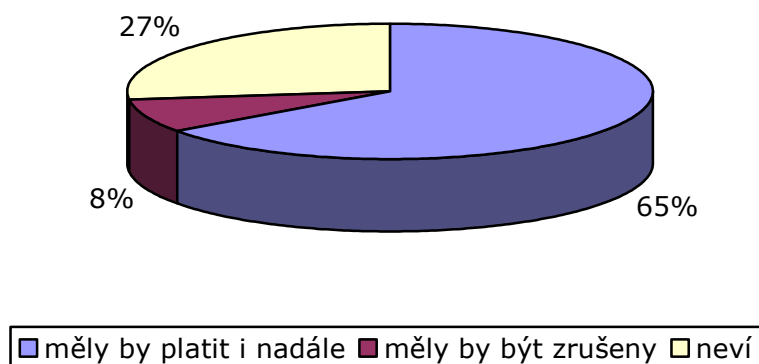
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2. 11. - 9. 11. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1082</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.4, PM.5, PM. 6</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4. prosince 2009</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Daniel Kunštát</i>

V listopadovém šetření se CVVM věnovalo problematice tzv. Benešových dekretů. V souvislosti s tímto tématem se zejména v zahraničí objevují názory, že by ty z dekretů, které tvořily právní rámec odsunu, měly být zrušeny. První otázka tedy mapovala názory české veřejnosti na další platnost těchto dekretů¹. Nabízené varianty odpovědí a získané údaje jsou uvedeny v grafu 1.

¹ Otázka: „Odsun sudetských Němců se právně opíral o některé z dekretů prezidenta E. Beneše. Domníváte se, že... [varianty odpovědí: tyto dekry by měly platit i nadále; měly by být zrušeny; nebo nevíte?]“

Graf 1: Názory na platnost tzv. Benešových dekretů

V současné době se téměř dvě třetiny dotázaných (65 %) kloní k názoru, že Benešovy dekrety by měly platit i nadále, 8 % se domnívá, že by měly být zrušeny, více než čtvrtina oslovených (27 %) se k dané problematice nevyjádřila.

Porovnání nynějších a minulých dat přináší tabulka 1. Letošní šetření přineslo určitý posun ve zjištěných postojích. Do roku 2005 se pro další platnost Benešových dekretů stabilně vyjadřovaly zhruba dvě třetiny respondentů. V posledních dvou šetřeních si to samé ovšem myslela pouze o málo více než polovina dotázaných, z čehož byl zřejmý určitý kritičtější vztah respondentů k další platnosti dekretů.

V letošním šetření ovšem opět přibylo těch, kteří schvalují zrušení dekretů, a to zhruba na úroveň let 2002 až 2005. Stejně tak se snížil počet respondentů nemajících na problematiku jasný názor.

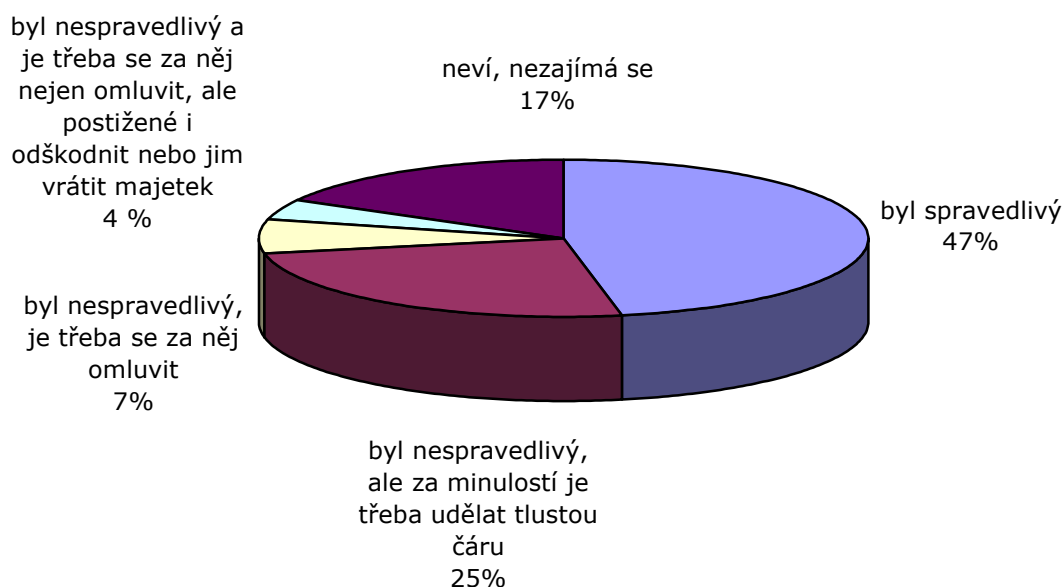
Tabulka 1: Názory na platnost Benešových dekretů – srovnání (údaje v %)

	2002/03	2004/06	2005/02	2006/11	2007/11	2009/11
měly by platit i nadále	67	66	64	53	52	65
měly by být zrušeny	5	8	7	13	11	8
neví	28	26	29	34	37	27

Pozn.: Součet ve sloupci 100 %.

S dekrety úzce souvisí i otázka na současné postoje dotázaných k samotnému odsunu sudetských Němců po druhé světové válce². Nabízené varianty odpovědí a získané výsledky přináší graf 2.

Graf 2: Názory na odsun sudetských Němců (v %)

Z grafu 2 je zřejmé, že odsun považuje v současnosti za spravedlivý o něco méně než polovina dotázaných (47 %), naopak celkem 36 % jej pokládá za nespravedlivý. V uplynulých letech pozvolna ubývalo zastánců odsunu, resp. těch, kteří hodnotili odsun jako spravedlivý (viz tabulka 2).

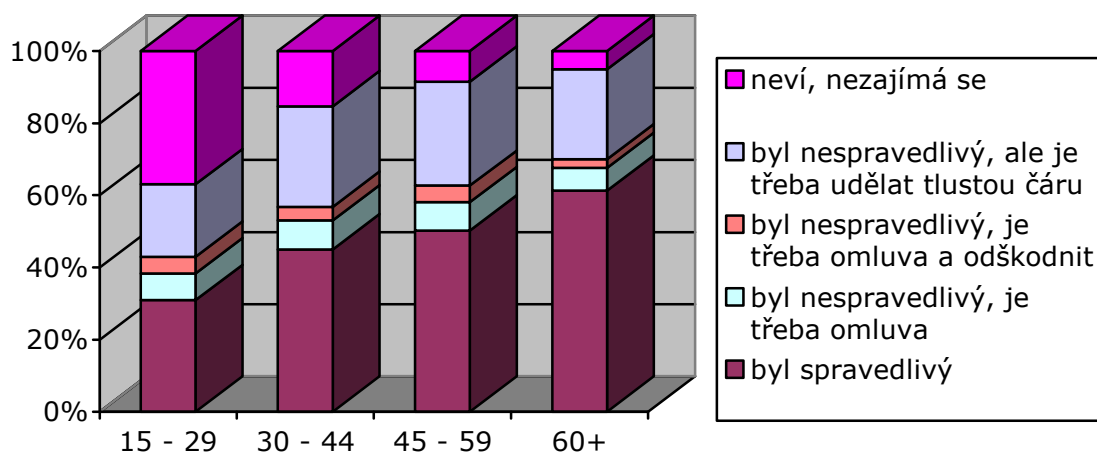
Tabulka 2: Názory na odsun – srovnání (v %)

	95/07	02/03	04/06	06/11	07/11	09/11
byl spravedlivý	52	60	56	50	48	47
byl nespravedlivý, ale za minulostí je třeba udělat tlustou čáru	24	20	20	23	20	25
byl nespravedlivý, je třeba se za něj omluvit	3	5	5	6	6	7
byl nespravedlivý a je třeba se za něj nejen omluvit, ale postižené i odškodnit nebo jim vrátit majetek	1	1	3	3	2	4
Dotázaný neví, nezajímá se	20	14	16	18	24	17

Pozn.: Součet ve sloupci 100 %.

² Otázka: „Čas od času se hovoří o tom, zda odsun sudetských Němců po válce byl nebo nebyl spravedlivý. Myslíte si že...“

Graf 3: Názory na odsun podle věku (v %)

Jak je patrné z grafu 3, mezi jednotlivými věkovými skupinami existují velké rozdíly, což je do značné míry dáno časovým horizontem události. Ve skupině nad 60 let považuje odsun za spravedlivý více než 60 % dotázaných, zatímco mezi lidmi mladšími 30 let zastává stejný názor pouze 31 % respondentů. Svou roli zde hraje skutečnost, že se mladí lidé (15-29 let) o problematiku odsunu sudetských Němců příliš nezajímají nebo případně nemají utvořen jednoznačný názor (37 %).

Následující otázka byla zaměřena na to, jak tzv. Benešovy dekrety ovlivňují vztahy s okolními zeměmi.³ Výsledky přináší tabulka 3.

Tabulka 3: Jak ovlivňují tzv. Benešovy dekrety vztahy s okolními státy? (v %)

	příznivě	neovlivňují	nepříznivě	neví
Slovensko	14	62	5	19
Polsko	9	63	6	22
Maďarsko	4	54	16	26
Německo	5	21	55	19
Rakousko	5	41	31	23

Pozn.: Součet v řádku 100 %.

Z tabulky 3 vyplývá, že více než polovina dotázaných (55 %) se domnívá, že Benešovy dekrety negativně ovlivňují vztahy s Německem. Stejný názor zastává 31 % respondentů, pokud jde o vztahy s Rakouskem a pouze 16 % dotázaných, pokud jde o vztahy s Maďarskem.

³ Otázka: „Myslíte si, že tzv. Benešovy dekrety dnešní vztahy ČR s těmito sousedními státy ovlivňují...“